

A magyar-szovjet barátságfesztivál keretében Szovjet fiatalok Zánkán

Csütörtökön, a kora reggeli órákban Zánkára indultak a III. magyar-szovjet ifjúsági barátságfesztivál 100-100 tagú magyar és szovjet politikai delegációjának tagjai, ahol egész napos program várta őket.

Az úttörőváros bejáratánál fehér inges, piros nyakendős, zászlócskákat lengető, éljenző úttörők sorfala között vonult be a két küldöttség, élükön Fejti Györggyel, a KISZ KB első titkárával és Dmitrij Filipovval, a Lenini Komszomol KB titkárával. A delegáció vezetését Varga László, az úttörővárosi főtitkára köszöntötte, és tájékoztatta a szervezetről és munkájáról. Kiemelte: az úttörőszövetség 35 éves tevékenysége során a gyermekek

kedvelt, a társadalom elismert szervezete lett.

Nádházi Lajos, az úttörőváros vezetője bemutatta a tábor életét, a jelenleg ott üdülő 3 ezer ifjú képzőművész és víziúttörő programjait.

A vendégek megtekintették a tábor. Ezután Dmitrij Filipov meleg szavakkal köszöntötte meg a gyermekeknek a szíves fogadtatást és átadta nekik a 30 millió szovjet pionírszervezet fordulóüdvözlét.

A „hivatalos” program az úttörővárosi barátság parkjában zárult: az úttörők népes seregének jelenlétében a magyar-szovjet ifjúsági barátságfesztivál résztvevőinek látogatása emlékére Fejti György és

Dmitrij Filipov elültetett egy nyírfát és egy platánfát.

A népes fesztiválküldött-ség délutáni programja a sport, a fürdés, a vitorlázás, a pihenés jegyében telt.

A Csongrád megyében vendégeskedő odesszai fiatalok tegnap Makóra utaztak, ahol ellátogattak a Lenini Termelőszövetkezetbe, majd találkozott a belvízvédelmi építőkörökkel. Este utolsó szegedi programjukként elkészítette a KISZ-iskola lakóitól. Ma reggel indulnak Vásárhelyre, itt megtekintik az ifjúsági képzőművész tábor, majd a Mártélyon elköltött ebéd után utaznak vissza Budapestre.

Hal, hal, hal

Nagyobb lesz a Fehér-tó

Hirtelen elfogytak a halreklámok, noha semmi hír nem érkezett arról, hogy haltenyésztő tavaink kiapadtak volna. A tavak körül biztosan nincsen baj, hiszen innen-onnan elcsípethetünk egy-három halat, hogy exportáljuk a határtól. Aki a hírt olvassa, meg is nyugszik rögtön, mert nagyon jó nekünk, ha külső kereskedelmünk egyensúlyát helyrebillenti a ponty, a busa és az amúr is segít. Legfőképpen akkor kezdnek forogni más keréken a gondolatok a fejünkben, amikor meggyünk a boltba, halat akarunk venni, de csak halászlékokat kapunk.

Vannak ugyan törekvések, hogy a hazai piaci egyensúlyt is megteremtse, de nem jó sokáig húzódunk, mikor mennyit exportáljunk. Az lenne a jó, ha annyit adhatnánk el külföldre, amennyit jó pénzért megvesznek tőlünk, és annyit itthon, amennyit itthon is el lehet adni. A kétszerkettőnél is egyszerűbb a dolog: több hal kellene. Fehér-tó 1324 hektáron termi a halat. Megkérdeztük Pászti Lajost, a Szegedi Állami Gazdaság igazgatóját, a Csongrádra menő út és a Tisza között épülő új tórendszer milyen kilátásokkal kecsegtet bennünket?

— Ötszázhetven hektárral bővül Fehér-tó, 231 hektáron már próbáznak folyik. — Szokatlan kifejezés. Ha a tóban víz is van, meg hal is, akkor jó a halastó. — Mondhatjuk úgy is, hogy a berendezések próbája folyik. Két ideiglenes szivattyú szállítja a vizet az algyői főcsatornából, amíg a központi szivattyútelep el nem készül. Központi halászlékos berendezés is lesz.

— Nem lesz szükség ezután úgyegykig erő gumicsizmákra? — Teljesen megszabadulni nem tudunk tőle a végén, csak bele kell menni a vízbe, de attól megkímélhetjük halászaikat, hogy heteken át dolgozzanak a 6-7 fokos vízben, és a hallal megtelt nehéz kosaraikat se kell majd emelgetniük.

— Hanem? — Négy tóból a központi halgyába megy majd a hal. A tervezés esküszik rá, hogy igen egyszerűen történik ez meg, a halászok egyelőre kételkednek benne. Ha sikerül ebbe a központi tóba szöktenni a halat, a többi már nagyon egyszerű lesz. Tessék elképzelni egy cső-lővontatású hatalmas fésűt — a régi, lelógó dróttal kiegészített „szakállas” sorompóhoz lehetne leginkább hasonlítani —, amelyik a kiemelőhöz tereli a halat. Egy teherliftszerű bődönt is tessék képzelni hozzá, amelyik megmerül, vízzel együtt hozza föl, és szállítószalagra borítja.

— Sokan emlegették az elektromos halászatot. Blöff talán, hogy az új tavaknál nem azt alkalmazzák?

— Nem biztos, hogy blöff. Az egyik nyugatnemet úr éppen ma jön ilyen berendezést ajánlani, föltehetően kipróbálták és bevált, de a fésűs módszer talán hatékonyabb.

— A próbázás mégiscsak hallal érdekes.

— Eddig négy tó készült el, háromban tavaly óta benne van a hal, a negyediket idén telepítjük be. A háromból ebben az évben már halásznai is akarunk.

— Számoljunk egy kicsit. A gazdaságnak van sertéslepe is és halastava is. Melyik hoz több nyereséget? — A hal. A vízben élő természetes táplálékból is gyarapodik. Sertésnél egy kilo húshoz 3,70-3,80 kilogramm nagyon jó keveréktakarmány kell, aminek egy részét drága pénzen külföldről veszünk meg, egy kilo halhoz viszont elég 3 kilo jóval olcsóbb gazdasági abrak. Lényeges szempont tehát, anélkül exportálhatunk, hogy külföldi takarmányt kellene vennünk hozzá.

— Van egyáltalán verseny a külföldi és a hazai piac között? — Meglehetősen erős. Pár évvel ezelőtt úgy volt, hogy eladtuk a halat, és ha külföldre vitték, akkor egy-két forinttal többet kaptunk érte. Létrejött egy külön kereskedelmi iroda, kiderült, majdnem a dupláját adja. Más lépés nem jöhetett, a hazai főlvasárló is megemelte az árakat. Most egy kicsit kedvezőbb a hazai ajánlat.

— Fordulat várható tehát az ellátásban?

— A győnébbek nyilván oda fordulnak mindig, ahol kedvezőbb az ajánlat. Mi szeretnénk megtartani továbbra is a külföldi piacot, és hiánytalanul eleget tenni hazai szerződéseinknek is. Ha fölösleg marad, azt oda adjuk, ahol többet adnak érte.

— Hová egyszerűbb eladni?

— Hazai piacra, mert nem kell olyan messzire szállítani. Pénteken két óra alatt háromszor módosult az egyik külföldi ügyletünk, és szombaton még kétszer.

— Mi szólhat közebe?

— Hétfőn még nem ér ide a kamion, mert a vasárnapot a kereskedő is otthon tölti. Hétfő végén nem szállít, mert zsúfoltak az utak, lassan tud menni, és a fullasztó melegben elpusztul a rakomány. Marad a kedd és a szerda.

— De a módosítás pénteken és szombaton történt.

— Azért, mert Németországba hamarabb megérkezett a hűvös időjárás, a kereskedő azonnal ahhoz kez-

dett kalkulálni, nálunk mikor hűl le a levegő. Ahogy kapta a meteorológiai híreket, úgy emelte a tételeket. Meg kell tanulunk figyelni a márká és az időjárás változásait, ha jó üzletet akarunk kötni. Nem jó jel, hogy a márká is ingadozik.

— Mérhetlenül halpusztulásokról is hallani időnként. A halastóban nem fenyeget veszély?

— A nagy tavak levegőtése még mindig nincs megoldva, bár kísérletek itt is folynak. Május végén a pokoli melegben igen sok ivadék elpusztult nálunk is. Az volt a legnagyobb meglepetés, hogy természetes mentoakcióként friss vizet engedünk az ivadéknevelőbe, és ahogy haladt előre a friss víz, úgy pusztult el még több. Síralmas látvány volt. Megmértük a Tiszából kapott víz oxigéntartalmát, és kiderült, hogy semmi nincsen benne. Az új rendszerben külön csatorna táplálja majd az ivadéknevelőket, mert oda kell a legtöbb oxigén.

— Tehát számíthatunk rá, lesz több hal?

— Nagy számokat mondok. Az előző öt éves tervben 5206 tonnát adtunk el, a mostani 7486-ról beszélnek a tervek úgy, hogy évről évre emelkedik a tétel.

— Két termelőszövetkezet és egy állami gazdaság építeti az új halastavakat. Az együttműködés is próbázásukhoz érkezett?

— Ritka még nálunk állami gazdaság és termelőszövetkezet vagyoni társulása. Különösebb zökkenők eddig még nem voltak, noha, eddig haszonra még nem számíthatunk. Sokszorosan alá kell húznunk azt a ténnyt, hogy olyan területen készülnek a várhatóan komoly pénzt hozó halastavak, ahol eddig semmi meg nem termelt. Legelőnek se volt jó, talán még a birka is elpusztult volna.

Horváth Dezső

Több hús a háztájiból

Az ország egyik legnagyobb mezőgazdasági üzemé, a bolyi kombinát ágazati rangra emelte a háztájai ártermelést, s ennek megfelelően vállalati eszközökkel is ösztönzi, támogatja dolgozó állattartását. A meghatározott célú együttműködés nagytömegű áru termelését teszi lehetővé. A terv szerint évente egy-ötlet hízott baromfit és ötezer hízott sertést értékesít majd a kombinát a háztájai gazdaságokból.

A vállalkozó dolgozókat az üzemek látják el a szüksé-

Napjaink vezetője

A vezetők megítélésében az 50-es évek végén, a 60-as évtized elején még a politikai készség volt a legfontosabb tulajdonság. Később mindinkább előtérbe került a szakmai hozzáértés is. Majd a 70-es években nélkülözhetetlené vált mindaz, amit korszerű vezető ismereteknek nevezünk. Amj nem jelenti azt, hogy az előbbi kettőre már nincs szükség. Inkább úgy mondanám: a politikai elkötelezettség és a szakmai biztonság olyan magától értetődő alapkövetelmény, mint a diáknak az írás-olvasás, vagy az egyszeregy elsajátítása.

A sokat emlegetett vezetői hármastervemény közül az első kettő az alap, ami nélkül szóba se jöhet egy vezető rátermettsége, s a harmadik milyensége dönti el, hogy különféle feladatokra alkalmas-e az illető. Napjainkban ugyanis már korántsem elég az, hogy például megfontolt, széles látókörű, az emberi kapcsolatokat teremteni képes, megfelelő mérlegelés után határozott döntésre kész legyen egy vezető. Az irányító posztokon olyan személyiségekre van szükség, akik gyorsan felismerik a problémát, alkalmazkodni képesek a körülmények hirtelen változásaihoz, s nem fogynak ki az ötletekből, a legváratlanabb helyzetben is támadnak sikerre vívó elgondolásaik, divatos szóval: kreatív elmék.

Külföldi kísérletek bizonyították, hogy egy-egy vállalat — gazdasági egység — eredményességét nemcsak az alkalmazott műszaki megoldások (termelési, szállítási, csomagolási stb. technológia), a piacutató és a fejlesztés összehangolása, a dolgozók szakképzettség szerinti összetétele, a gazdálkodási módszerek milyensége jellemzi, hanem legalább 40-60 százalékban a vezetők kvalitása, rátermettsége. Ma, amikor szűkebben vagyunk a pénzügyi lehetőségeknek, korlátozottak beruházási eszközeink, takarékoskodni kell anyaggal, energiával, s ráadásul kvalifikált munkaerőben sem dúskálunk, egyre sürgetőbb a személyzeti és kádernyújtás tartálékainak kiaknázása.

Késztelenül megnőtt a személyzeti munka, a vezetőképzés becsülte, rangja. Nem véletlen, hogy ma már nagyvállalatainknál többnyire a személyzeti és szociális igazgató hatáskörébe tartozik a vezető-beosztásuk kiválasztása és felkészítése. A Minisztertanács Tanács Hivatala háromévenként továbbképzést szervez a tanács apparátus vezető beosztású dol-

gozóinak. Az iparban közműért és nem jelentéktelen hagyománya van az Országos Vezetőképző Központ különféle tanfolyamainak, rendezvényeinek. Több nagyvállalatnál — házon belül — úgynevezett vezetői készséget fejlesztő foglalkozások látogatására kötelezik vezető beosztású munkatársaikat. Ezeket a munkahelyi élet körülményeit utánozó, de valójában mesterségesen felépített szituációkkal, esettanulmányok megoldásával és egymás viselkedésének megfigyelésével sokoldalú, őszinte elemzésével igyekeznek lefaragni a résztvevők negatív tulajdonságait, kifejleszteni a hasznos ember és vezetői képességeket.

A MÉM Mérnök- és Vezetőképző Intézete a korábbi komplex vezetőképzés helyett szakmai céltanfolyamokat indított. Az idén az energiatakarékos növénytermesztési és a talajerő-gazdálkodás ezeknek a sajátos mezőgazdasági témákra orientált tanfolyamoknak a két változata, a következő oktatási évadban már 15-féle terveznek. Egyszóval az állami, a gazdasági, a társadalmi élet legkülönbözőbb területein sokféle kezdeményezés tapasztalható, amelyek más-más módszerekkel ugyan, de egy célt szolgálnak: a mai fokozott követelmények közepette helytálló vezetői típus felkészítését.

Vezetőképzés — bármilyen fokon — nálunk ma még nem jár diplomával. Talán azért is okoz gondot sok esetben, hogy olyan embert bíznak meg egy-egy intézmény, hivatal, vállalat vezetőjével aki a saját szakmájában kiváló, esetleg magas tudományos fokozat tulajdonosa, de vezetői tudományok, kedv és alkalmasság híján jobb lett volna. Ha hagyják kutatói, konstruktorjai munkát végezni, mert mint vezető előbb-utóbb lehetetlenné válik megbukik. Nem általános még az a gyakorlat is, hogy a gazdálkodó egységek átfogó káderekészítési terv szerinti gondoskodni a folyamatos vezetői utánpótlásról.

A vezetés iránti követelményekkel, tehát úgy általában tisztában vagyunk, a vezetői munkának — a fokozott önállóság, a változó gazdasági körülmények, a társadalmi és üzemi demokrácia érvényesüléséből fakadó — növekvő jelentőségével mindenki egyetért. A személyzeti munka mindennapi gyakorlatában azonban jócskán vannak még tennivalók.

Vajda János

A kemping és a menyasszony

Egytel több a megkésített építkezés. A Postakocsi csárda mellett nem lett kész időre a kemping. Június végében egyeztek annak idején az építetők, a bonyolított meg az építők. Azt mindnyájan — a kisteleki AFESZ, a Szövetkezeti Tervező, Kivitelező és Üzemszervezési Vállalat meg a Kelet-magyarországi Vízügyi Építőipari Vállalat — tudták, hogy manapság végtelenül nehéz építkezni, de ennek ellenére bizakodtak, mert volt már példa bőven az ellenkezőjére is.

Három vállalat a munkát, s most három vállalat között egymással. A kisteleki AFESZ, a Szövetkezeti Tervező, Kivitelező és Üzemszervezési Vállalat meg a Kelet-magyarországi Vízügyi Építőipari Vállalat — tudták, hogy manapság végtelenül nehéz építkezni, de ennek ellenére bizakodtak, mert volt már példa bőven az ellenkezőjére is.

Három vállalat a munkát, s most három vállalat között egymással. A kisteleki AFESZ, a Szövetkezeti Tervező, Kivitelező és Üzemszervezési Vállalat meg a Kelet-magyarországi Vízügyi Építőipari Vállalat — tudták, hogy manapság végtelenül nehéz építkezni, de ennek ellenére bizakodtak, mert volt már példa bőven az ellenkezőjére is.

— Miért? — a kérdést Varga Tibornak, a KEVIEP főművezetőjének tettük föl.

— Nincs hozzávaló. Például búvárszivattyú és robbanásbiztos motor.

— Ezeket nem nálunk gyártják?

— Dehogynem. Az alföldi vizekhez nem is használnak

mást. Főleg a békéscsabai robbanás után.

— Lehet is ilyeneket kapni?

— Igen, forgalomban vannak.

— Miért nincs akkor?

— Előfordulhat, hogy később rendelték.

Egy lépéssel tovább. Barabás András, a KEVIEP főépítészvezetője nyugodt:

— Amikor megkötöttük a szerződést, leadtuk az ígéreteket, a svéd gyártmányú szivattyúkat későbbre igazolták vissza.

— Mikorra?

— Nyolcvanegyre, nyolcvankettőre.

— Mégis elvállalták a munkát.

— Azt hittük meg tudjuk csinálni olyan alvállalkozóval, akinek van hozzá anyaga.

— És most mi lesz?

— Mi azt akarjuk, hogy meglegyen, megyünk utána, se szabad szombat, se vasárnap nem lesz.

Valaki azt mondta a múltkoriban tartott sikertelen egyeztető tárgyalás után: inkább anyagért szalagáltak volna az építők, nem pedig alvállalkozó után. Ekkorra már rég folya a víz a szatymazi kempingben.

— Más baj is van — mondja Bischof József, a kisteleki AFESZ elnöke. — Mi, a hozzá nem értők föl tudtuk építeni időre, amit vállaltunk, a szakmabeliek pedig nem.

— Mi a kára a szövetkezetnek?

— Nem is merem végig gondolni. Naponta csörög a telefon. Most is könyörgött a gyöngyösi AFESZ elnöke, adjunk nekik annyi helyet, hogy ne a buszban kelljen aludniuk, ha eljönnek a szabadtérre.

— Beszélük, hogy már szellemi is toboroztak.

— Meghírdtük az újságban, számítva arra, hogy még szezon alatt kinyitunk. Sokan már fölmondtak, s most nem tehetünk mást, szép szóval próbálunk, és végső esetben fizetjük a bérüket.

Kérdezhetnénk bárkitől, kinek jó ez? A válasz ismert: kinek az ének. Aztán rántunk egyet a vállunkon: ez van. Hasonló módon épült a szegedi sportszernak, a fedett uszoda — s akkor még nem is gondolunk olyanra, mint a dóci vízmű, vagy az ópusztaszeri nemzeti emlékpark.

A szatymazi kempinget a kisteleki AFESZ építette. Tizenötmillió forintot szántak rá. Adott pénz hozzá az állam is. A faházakat a szövetkezeti építőbrigádja állította föl, s a tervek szerint három ütemben kell(ett volna) átadni: a 24 faházat kompletten — vízzel, villanyal, szennyvízelvezetővel — július elejére. A csatornázás, fürdők, vécék építésére szeptember vége a határidő. A parknak az utaknak december közepére kellene kész lennie. Ide tartozik még, hogy kezdetkor abban egyeztek, hogy tavaly szilveszterre már vendégeket fogadhat a szatymazi kemping.

Már a rómaiak megbüntették azt, aki megszegte az adott szavát, fölbitzatta az arát és nem vette el. Bár lényegében semmi köze a szatymazi kempingnek a lakodalomra készülő lányhoz — talán csak annyi, elmegy a násznép, ha a menyasszony heteket késik az esküvőről.

A hozzáértők szerint a Postakocsi csárda melletti kemping az idén se fogad vendégeket.

Majros Tibor